

5. DNEVI ZAŠČITE IN REŠEVANJA – VELENJE 2013

5th Protection and Rescue Days – Velenje 2013

Bojan Kuntarič* UDK 351.862(497.4Velenje)

Povzetek
Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje je v sodelovanju z Mestno občino Velenje že petič organizirala Dneve zaščite in reševanja 2013, ki so potekali od 3. do 5. oktobra 2013 na velenjskih ulicah in trgih. V okviru prireditve so se na državni in lokalni ravni predstavili sile ter sredstva za zaščito, reševanje in pomoč oziroma različne poklicne in prostovoljne reševalne službe in sestave, ki jih organizirajo nevladne organizacije, enote in službe društev ter drugih nevladnih organizacij, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije ter Civilna zaščita. Svoje dejavnosti in organiziranost so predstavili tudi Slovenska vojska, Ministrstvo za notranje zadeve in Policija ter sorodne ustanove iz sosednjih držav.

Abstract
The Administration of the Republic of Slovenia for Civil Protection and Disaster Relief in cooperation with the Municipality of Velenje organised the 5th Protection and Rescue Days 2013, which took place from 3th to 5th October 2013 in the streets and squares of Velenje. In the context of this event, protection, rescue and relief forces and assets, different professional and voluntary rescue services and structures, organised by non-governmental organizations, units and services of societies and other non-governmental organisations, companies, institutions and other organisations as well as the Civil Protection presented themselves at the national and local level. The Slovenian Armed Forces, Ministry of Interior, the Police and similar institutions from neighbouring countries also presented their activities and organisation.

Uvod

Organizatorja prireditve Uprava RS za zaščito in reševanje ter Mestna občina Velenje sta s 5. dnevi zaščite in reševanja želela okrepiti zavedanje širše javnosti, da jim bodo ob večjih nesrečah pomagale različne organizacije, enote in službe iz sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Hkrati sta želela prebivalce Velenja, Šaleške doline in širše ozavestiti, da lahko k svoji varnosti z ustrezno pripravljenostjo in zaščito pomembno prispevajo tudi sami.

Vse tri dni je bil središče prireditve osrednji šotor URSZR na Titovem trgu, kjer so si lahko obiskovalci ogledali predstavitev Civilne zaščite in skoraj vseh večjih sil za zaščito, reševanje in pomoč, od gasilcev, potapljačev, gorskih reševalcev in jamarjev do kinologov, radioamaterjev, tabornikov in skavtov ter številnih drugih, svoje zmogljivosti za pomoč pri reševanju pa predstavljata tudi Slovenska vojska in Policija.

Dinamične predstavitve organiziranosti in opremljenosti

Številne enote in organizacije iz sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so imele na Titovem trgu, na Cankarjevi in Vodnikovi cesti dinamične predstavitve, s katerimi so želele javnosti kar najbolj nazorno predstaviti svoje dejavnosti, organiziranost in opremljenost. Tako so enote Civilne zaščite predstavljale intervencijska in druga vozila ter različno zaščitno in reševalno opremo. Opremo in posredovanje v primeru radiološke, jedrske in drugih množičnih nesreč so predstavljali Zavod za varstvo pri delu, Nacionalni inštitut za biologijo, Mobilna enota z ekološkimi laboratorijem in drugi. Reševalna postaja Velenje je prikazala reševanje stanovalcev iz višjih nadstropij stolpnice, Jamarska reševalna služba reševanje s sedežnice, Zveza vodnikov reševalnih psov Slovenije in Kinološka zveza Slovenije pa iskanje zasutega v ruševinah in delo s psi na ovirah. Zveza radioamaterjev Slovenije je prikazala uporabo opreme v kriznih razmerah, Zveza tabornikov Slovenije in Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov pa sta postavila manjši repliki tabora, v katerih sta obisko-

* bojankuntaric@yahoo.com

valcem predstavila, kako lahko človek preživi v naravi. Prikazali so izdelavo preprostega ležišča, kako si s priložnimi sredstvi zakurimo ogenj, kako lahko po sledih na tleh prepoznamo živali in na različne načine pripravimo hrano. Veliko dela so imeli na svojem prostoru aktivisti Rdečega križa Slovenije, ki so obiskovalcem brezplačno merili krvni sladkor, krvni tlak, raven holesterola v krvi in določali krvno skupino.

V posebnem šotoru je več kot 50 domačih in tujih proizvajalcev in ponudnikov razstavljalo sodobno opremo za zaščito in reševanje, predstavljale so se tudi ustanove za varstvo pred nesrečami iz Avstrije, Hrvaške, Italije in Madžarske. Takoj po začetku prireditve se je s posvetom z župani slovenskih občin začela vrsta strokovnih posvetov.

Na teh tematsko bogatih strokovnih srečanjih so obravnavali od gasilnikov in požarnih straž, varnosti in reševanja na divjih vodah, požarno varnost v predorih, tehnično potapljanje in reševanje iz kraških jam do varnega kopanja in krvodajalskih ter drugih programov Rdečega križa.

Za organizacijo in izvedbo prireditve Dnevi zaščite in reševanja 2013 je minister za obrambo imenoval organizacijski odbor, ki ga je vodil poveljnik CZ RS Srečko Šestan. Za organizacijo prireditve je na URSZR pod vodstvom namestnika generalnega direktorja Branka Dervodela bila pristojna delovna skupina, ki je pripravila zamisel za izvedbo dejavnosti.

Na področju preventive je bilo v središču pozornosti varstvo pred požari, in sicer gašenje začetnih požarov z gasilniki. Na Titovem trgu so gasilci obiskovalcem prikazali uporabo ročnih gasilnih aparatov, na improviziranem kurišču so lahko obiskovalci tudi sami poskusili gasiti z gasilniki.

Vsak dan drug poudarek

Tako kot na vseh prejšnjih dnevih zaščite in reševanja je bil prvi dan namenjen predšolski in šolski mladini. URSZR

Slika 1:
5. dnevi zaščite in reševanja so minili v znamenju nesreč in nezdog z različnimi nevarnimi snovmi.
(foto: B. Kuntarič)

Figure 1:
5th Protection and Rescue Days were marked by accidents and incidents involving different hazardous materials (photo: B. Kuntarič)

Slika 2:
V treh dneh si je prireditev ogledalo več kot 2500 otrok in šolske mladine.
(foto: B. Kuntarič)

Figure 2:
In three days, the event was visited by more than 2,500 children and school children (photo: B. Kuntarič)

se je trudila, da bi večtisočglavi množici otrok in mladostnikov približala številko 112 za klic v sili. Organizatorji so pripravili poseben program za otroke in mladino, da so se seznanili s področjem zaščite in reševanja ter si v spomin poskušali vtisniti številko 112 s šestimi besedami – en nos, ena usta, dve ušesi. Za vrtnice in šole so tako organizirali prevoze in vodene ogleda, za najmlajše so pripravili tudi poučno lutkovno predstavo.

Drugi dan je bila vrhunec dogajanja osrednja državna vaja sil za zaščito in reševanje Velenje 2013. Scenarij je predvideval več različnih nesreč z nevarnimi snovmi. Reševalke in reševalci so merili moči tudi na teku 112.

Tretji, zadnji dan prireditve, so bili v ospredju pozornosti obiskovalcev 19. državno preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči Rdečega križa in Civilne zaščite, na stadionu ob jezeru je potekalo tudi tekmovanje gasilskih desetini.

Slika 3: Prikaz reševanja s pokvarjene žičnice
(foto: B. Kuntarič)

Figure 3: Demonstration of a chair lift rescue operation
(photo: B. Kuntarič)

Ideja je dobra z več zornih kotov

»Ideja o dnevih zaščite in reševanja je vsekakor dobra,« je povedal namestnik generalnega direktorja in vodja delovne skupine za pripravo prireditve Branko Dervodel. »Sto prireditvijo pripeljemo v urbana središča štabe, enote in službe s področja zaščite in reševanja. S tem kaže nadaljevati, saj v urbanih okoljih ljudje vidijo in se seznanijo s temi službami. Interes prebivalcev je vsekakor ta, da se vprašajo, kaj narediti takrat, ko se nam zgodi naravna ali tehnološka nesreča. Kako takrat reagirati. Mogoče se nekateri celo vprašajo, če bi oni sami lahko sodelovali v sistemu zaščite in reševanja. Seveda se najdejo tudi takšni, ki pravijo, da je dovolj reševalcev in ti me bodo rešili, če se mi kaj zgodi. Menim, da so ti v manjšini.« Po besedah Branka Dervodela je ideja dnevov zaščite in reševanja predvsem v tem, da čim več ljudi informirajo, da delujejo preventivno in jih seznanijo z reševalnimi sestavi, ki so v naš državi.

Prireditve so si ogledali tudi tujci

Na dnevih zaščite in reševanja je bilo izpostavljeno tudi mednarodno sodelovanje, zato so organizatorji k predstavitvi povabili predstavnike sosednjih Hrvaške in Madžarske ter predstavnike obmejnih regij Furlanije - Julijske krajine iz

Slika 4:
Proizvajalci in zastopniki proizvajalcev so predstavili opremo in tehnična sredstva za reševalce.
(foto: B. Kuntarič)

Figure 4:
Manufacturers and their representatives show equipment and technical resources for emergency responders (photo: B. Kuntarič)

Italije in avstrijske Štajerske ter avstrijske Koroške. Vabila za obisk so poslali še predstavnikom drugih držav, s katerimi Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje dobro sodeluje.

»Našo prireditev v Velenju je obiskalo kar nekaj tujcev, predvsem so bili to naši sosede. Tako so imeli sosede iz Avstrije, Italije, Madžarske in Hrvaške svoje razstavne prostore. Poleg tega je naša prireditev pritegnila tudi visoke obiske iz teh držav, to pa pomeni boljše čezmejno sodelovanje. Tako uvajamo v prakso tisto, kar na teh prireditvah začnemo. Od skoraj ničnega sodelovanja v letu 2003 do skoraj odličnega sodelovanja z deželno Furlanija Julijska krajina v letu 2013 bomo v bližnji prihodnosti podpisali dvostranski sporazum z Italijo,« je še povedal Branko Dervodel.

Na podlagi tega sodelovanja sta v torek, 29. oktobra 2013, v Palmanovi Franco Gabrielli, vodja Oddelka za civilno zaščito pri predsedstvu Sveta ministrov Italijanske republike, in Darko But, generalni direktor Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, podpisala

Memorandum med Slovenijo in Italijo o medsebojni pomoči in sodelovanju ob naravnih in drugih nesrečah.

Na vaji Velenje 2013 je bil poudarek na nevarnih snoveh

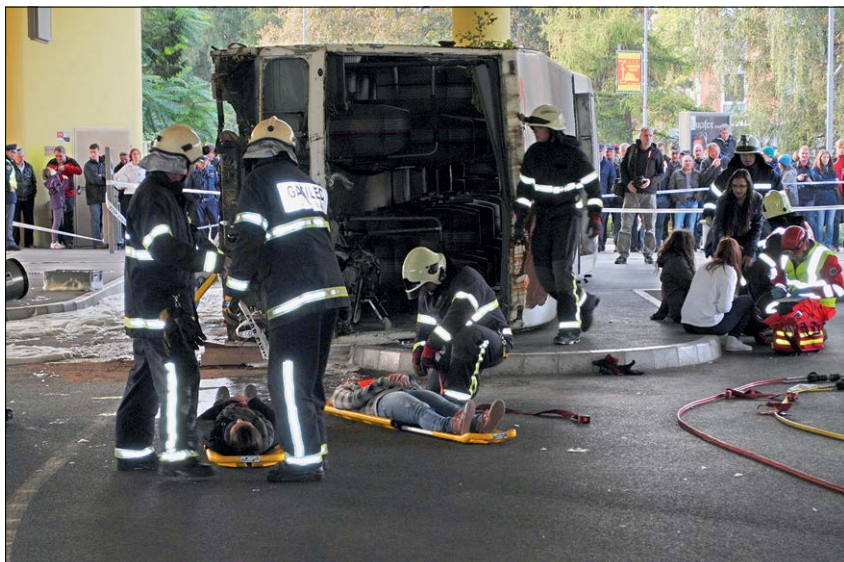
Scenarij vaje, v kateri so tokrat s poudarkom na nevarnih snoveh preigrali kar štiri scenarije, je predvideval, da je na območju Velenja prišlo do več dogodkov in nesreč z uporabo različnih nevarnih snovi, pri katerih naj bi šlo za kriminalna ali teroristična dejanja. Vaja je potekala na štirih deloviščih in je bila zasnovana tako, da bi se lahko vsi napadi dejansko zgodili na območju Slovenije.

V praktičnem delu vaje so vadbenci izvedli le nekatere dejavnosti, ki so v konceptu odziva ob terorističnem napadu v Državnem načrtu zaščite in reševanja ob uporabi orožij ali sredstev za množično uničevanje v teroristične namene oziroma terorističnem napadu s klasičnimi sredstvi predvidene za takojšnje ukrepanje oziroma

Slika 5:
Taborniki in skavti so obiskovalcem prikazali nekaj svojih veščin, ki pomagajo preživeti v naravi. Ena izmed njih je bilo tudi prižiganje ognja s priložnimi sredstvi. (foto: B. Kuntarič)

Figure 5:
Scouts demonstrate to visitors some of their survival skills. One of them is starting a fire using handy means (photo: B. Kuntarič)

Slika 6:
Prvi so na prizorišče eksplozije bombe na avtobusni postaji prišli gasilci in začeli pomagati poškodovanim. (foto: B. Kuntarič)

Figure 6:
Fire-fighters were the first to arrive at the bomb explosion scene at the bus station, and started giving aid to the injured (photo: B. Kuntarič)

z odzivnim časom do največ 30 minut. Izjema sta bila odvoz poškodovanca s helikopterjem SV in praktična izvedba psihološke pomoči v obliki razbremenilnega razgovora z gasilci PGD Velenje po končanih aktivnostih.

Delovišče št. 1: avtobusna postaja – Malo pred 16. uro je vkrcavanje potnikov v avtobus na postajališču številka 6 in 7 prekinila močna eksplozija, ki je avtobus prevrnila na bok. Avtobus je zajel požar. Zaradi eksplozije je bilo poškodovanih več ljudi, ki so bili v tem času v avtobusu oziroma v njegovi bližini. Zaposleni in očitvidci so o dogodku obvestili številko 112 in do prihoda policije, gasilcev in nujne medicinske pomoči izvedli ukrepe osebne in vzajemne zaščite. Ker je SV imela na območju Velenja postavljeno bolnišnico ROLE-1, je skladno z načrtom uporabe takoj ponudila pomoč pri oskrbi poškodovanih. V nesreči je bilo 15 poškodovanih, od tega pet huje.

Regijski center za obveščanje Celje je po obvestilu občana o eksploziji na Avtobusni postaji in prvih informacijah o posledicah aktiviral Prostovoljno gasilsko društvo Velenje, službo nujne medicinske pomoči Velenje

Osrednji dogodek na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami leta 2013 – 5. dnevi zaščite in reševanja – se je v središču Velenja začel v četrtek, 3. oktobra, tridnevno prireditev je slovesno odprla podpredsednica Državnega zbora RS Polonca Komar.

in obvestil Operativno komunikacijski center Policijske uprave Celje, ki je deloval skladno s svojimi internimi navodili. Policisti so zavarovali kraj nesreče, urejali promet in opravili protibombni pregled območja.

ReCO Celje je opravil tudi obveščanje po regijskem načrtu za primer terorističnega napada. Gasilci so zavarovali kraja nesreče, pogasili požar, izvajali tehnično reševanje, opravili iznos poškodovanih do mesta zdravstvene oskrbe in vodili intervencijo.

Predhospitalna enota Velenje je po prihodu na mesto nesreče začela izvajati triažo poškodovancev in jim nudila

Slika 7:
Delovišče št. 2 so organizatorji zaradi vaje pripravili pred zgradbo mestne občine in tako omogočili obiskovalcem, da so lahko videli, kako bi intervencija potekala v zaprtem prostoru.
(foto: B. Kuntarič)

Figure 7:
For the purpose of the exercise, working site No. 2 was prepared by the organisers in front of the town hall, enabling the visitors to observe the course of emergency response operation in an enclosed area
(photo: B. Kuntarič)

Slika 8:
Policisti so sumljiv in zapuščen kovček razstrelili z robotom.
(foto: B. Kuntarič)

Figure 8:
A suspicious and abandoned suitcase was robot detonated by the Police
(photo: B. Kuntarič)

nujno medicinsko pomoč. Odzvala se je po Protokolu za masovne nesreče, aktivirala je prikolico za množične nesreče, zaprosili pa so tudi za pomoč predhospitalnih enot iz sosednjih občin. Gasilci so jim pomagali pri iznosu poškodovancev. Ves čas pa so bili v stiku z Splošno bolnišnico Celje za sprejem poškodovancev. V bolnišnico so sporočali podatke o številu poškodovanih, vrsti poškodb in okvirne čase dovoza poškodovancev. Redno so prejeli podatke o razpoložljivih zmogljivostih bolnišnice. Vodja intervencije nujne medicinske pomoči je bil v stiku s Slovensko vojsko. Prek sistema ZARE so aktivirali helikopter za prevoz enega poškodovanca in sanitetno vozilo za prevoz dveh poškodovancev v bolnišnico SV ROLE-1. Poškodovane so oskrbeli na mestu zdravstvene oskrbe, ki je bilo razdeljeno v rdeči, rumeni in zeleni sektor. Po zdravniški oskrbi bi bili poškodovanci prepepljeni v nadaljnjo oskrbo v bolnišnico.

Med izvajanjem svojih nalog je član regijske enote CZ za radiološko, kemijsko in biološko izvidovanje ugotovil prisotnosti nevarnih snovi, treba je bilo tudi potrditi ali ovreči sum, da je prišlo ob eksploziji do izpusta nevarnih

snovi v ozračje. Meritve so pokazale, da nevarna snov ni bila prisotna, zato so vse enote nadaljevale delo.

Na avtobusni postaji je bil za psihološko pomoč na voljo psiholog državne službe za psihološko pomoč.

Delovišče št. 2: sprejemna pisarna Mestne občine Velenje – V sprejemno pisarno Mestne občine Velenje so dostavili kuverto, iz katere se je pri odpiranju vsul neznan prašek bele barve. Uslužbenka je zaradi suma, da gre lahko za nevarno snov, obvestila policijo na številko 113.

Na kraj dogodka so najprej prišli policisti, ki so zavarovali prostor, izklopili ventilacijo in omejili gibanje oziroma vstop v prostor. Skupaj z gasilci iz PGD Velenje so določili in označili cone nevarnosti ter pridobili podatke o osebah, ki so bile v stiku s pošiljko. Gasilec z ustrežno stopnjo osebne zaščite je vstopil v prostor, prevzel in prepakiral pošiljko v ustrezno embalažo, izstopil iz kontaminiranega prostora in izvedel postopek dekontaminacije. Praktični prikaz je bil tako zaključen. Sledil je komentar, v katerem so bili predstavljeni nadaljnji postopki predaje snovi,

Slika 9:
Pri reševanju pri prometni nesreči je imel vsak član ekipe prve pomoči svojo nalogo, ki mu jo je določil vodja. (foto: B. Kuntarič)

Figure 9:
Each first aid team member had his or her own task in the road accident rescue operation, assigned by the head (photo: B. Kuntarič)

Slika 10:
Na množični prireditvi je eksplodirala umazana bomba. Ekipa prve pomoči je morala oskrbeti večje število poškodovanih oseb. (foto: B. Kuntarič)

Figure 10:
A dirty bomb exploded at a mass event. The first aid team had to treat a large number of injured persons (photo: B. Kuntarič)

izvedba vzorčenja v laboratoriju, postopek izolacije oseb, ki so bile v stiku s pošiljko do potrditve negativnega testa vzorca snovi in razloženi postopki v primeru, če bi bilo ugotovljeno, da je bila snov nevarna.

Delovišče št. 3: klop ob spomeniku – Občan je obvestil policijo na številko 113, da je opazil kovček, ki je že dalj časa brez lastnika. Dežurni na 113 je izvedel postopek skladno z Navodilom o delu policije ob sprejemu sporočila o nastavitvi eksplozivne naprave, ob najdbi sumljivega predmeta ali ob eksploziji.

Na kraj dogodka so prišli policisti, policijski starešina in vodnika s službenim psom za odkrivanje razstreliva, ki so zavarovali širše območje do prihoda interventne skupine bombne zaščite Generalne policijske uprave. Interventna skupina bombne zaščite se je po prihodu na kraj dogodka na podlagi zbranih podatkov in ogleda sumljivega predmeta odločila za njegovo uničenje s pomočjo robota. S tem je bil prikazni del vaje končan, sledil je komentar o nadaljnjih aktivnostih policije.

Delovišče št. 4: prometna nesreča – Vaja na tem delovišču je potekala na podlagi domneve, da je prišlo do prometne nesreče, v kateri sta bili udeleženi dve osebni vozili. Eno od vozil je prevažalo nevarno, po vsej verjetnosti radioaktivno snov. Ena oseba je bila ukleščena v vozilu, voznik drugega vozila pa je prišel v stik z radioaktivno snovjo, ki je pri trčenju vozil padla iz vozila.

Kraj nesreče je pred prihodom gasilcev iz Poklicne gasilske enote Celje zavarovala policija, gasilci so opravili tehnično reševanje v prvi stopnji zaščite z uporabo izolirnih dihalnih aparatov. Eden od gasilcev, ki je bil oblečen v drugo stopnjo zaščite, je radioaktivno snov z ustreznim orodjem dal nazaj v zaščitno embalažo za prevoz nevarnih snovi ter zadržal voznika, ki je prišel v stik z radioaktivno snovjo, da ta ne bi prišel v stik z drugimi ljudmi. Voznico, ki je bila zaradi trka ujeta v avtomobilu, so rešili s tehničnim posegom in ji takoj posredovali prvo pomoč. Na kraju dogodka je bila tudi regijska

enota CZ za RKB-izvidovanje, ki je izvedla meritve radioaktivnega sevanja v okolju, pri udeležencih in reševalcih. PGE Celje je izvedla dekontaminacijo osebe, ki je bila v stiku z radioaktivno snovjo.

Vajo, ki je bila podkrepjena s strokovnimi komentarji, so si ogledali strokovna javnost in drugi prisotni. Izvedba vaje je pokazala dobro sodelovanje odgovornih organov in služb, kar je zelo koristno za nadaljnje delo in v primeru resničnih tovrstnih nesreč in dogodkov. Vsi sodelujoči, bilo jih je 156, so sodelovali v ustrezni zaščitni opremi in s potrebnimi sredstvi.

Kako so ocenjevali delo reševalcev

Vajo so ocenjevali inšpektorji Inšpektorata Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami skupaj s strokovnjaki iz vrst gasilstva, policije in zdravstva. Ocenjevali so dokumente, povezane z vajo, in ustreznost praktičnega izvajanja nalog zaščite in reševanja. Pri ocenjevanju so sledili namenu in ciljem vaje, ki so bili določeni s sklepom o vaji.

Ocenjevalci so ugotovili, da so bili cilji vaje uresničeni in da so se vsi udeleženci zelo trudili za uresničitev ciljev vaje. Na podlagi vseh delnih ocen je bila vaja ocenjena s skupno oceno »ODLIČNO«.

Pri prvi pomoči je bila najboljša ekipa iz Slovenj Gradca

Vrhunec tretjega dneva prireditve v Velenju je bilo 19. državno preverjanje znanja ekip prve pomoči Civilne zaščite in Rdečega križa, na katerem je prav tako sodelovalo 14 ekip. Od tega si je 13 ekip priborilo pravico do nastopa v Velenju z zmago na regijskih preverjanjih, štirinajsta udeleženka pa je bila ekipa, ki je med vsemi drugouvrščenimi ekipami na regijskih preverjanjih zbrala največ točk.

Slika 11:
Nenavaden pogled na prihod ekipe prve pomoči na delovno mesto. Pri čiščenju steklenih površin je prišlo do delovne nesreče. (foto: B. Kuntarič)

Figure 11:
An unusual view of the arrival of the first aid team in the workplace. A work accident occurred during the cleaning of glass surfaces (photo: B. Kuntarič)

Na lansko državno preverjanje so se uvrstile ekipe prve pomoči RKS - OZ Ajdovščina 2, RKS - OZ Občine Cerknica, Gorenje d. d., RKS - OZ Izola, RKS - OZ Kranj 1, Nuklearna elektrarna Krško, RKS - OZ Ljubljana 1, RKS - OZ Murska Sobota 1, RKS - OZ Občine Oplotnica, PGD Poljčane, MO Ptuj, RKS - OZ Slovenj Gradec, CZ Šentjernej in Občina Trbovlje – gasilska ekipa.

Kvalifikacije za državno preverjanje ekip prve pomoči so se začele 11. maja 2013 v Brezicah z regijskim preverjanjem usposobljenosti ekip prve pomoči iz Posavja. Do konca junija so se preverjanja zvrstila tudi v drugih regijah, zadnje od 13 regijskih preverjanj je potekalo 22. junija v Središču ob Dravi, organizirala sta ga Izpostava Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Ptuj ter Območno združenje Rdečega križa Ormož.

Namen preverjanja

V Velenju so organizatorji preverili usposobljenost ekip prve pomoči za delovanje v primeru nesreč v različnih okoliščinah. Z njim so obnovili praktično znanje članov ekip in s tem prispevali k njihovi trajni usposobljenosti za dajanje prve pomoči. Prav tako so pri članih ekip želeli spodbujati težnjo po čim boljšem izvajanju prve pomoči.

Preverili so tudi pravilno ravnanje na kraju nesreče in raven znanja ter spretnosti pri oskrbi poškodovanih, ki ogrožajo življenje.

Naslednji cilj preverjanja je bilo preveriti ravni znanja in spretnosti pri obvladovanju različnih stanj poškodovanih in izvajanje triaže poškodovanih ter neodložljivih ukrepov prve pomoči. Organizatorji so preverili še izvajanje evakuacije poškodovanih in njihove priprave za transport, delovanje vodij ekip ter opremljenost ekip.

Preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči CZ in RK je bilo v Velenju izvedeno skladno z doktrinarnimi načeli, ki veljajo za organiziranje in delovanje ekip prve pomoči

Civilne zaščite in Rdečega križa v Sloveniji, in prilagojeno spoznanjem, ki veljajo za tekmovanja ekip prve pomoči v državah evropske unije FACE.

Vsako delovno mesto, drugačna nesreča

Scenarij 19. državnega preverjanja usposobljenosti ekip prve pomoči CZ in RK je predvideval, da je v Šaleški dolini prišlo do več naravnih in drugih nesreč, tudi z nevarnimi snovmi.

Organizatorji so za tekmovalce pripravili sedem delovnih mest in sedem počivališč, ki so bila hkrati tudi prikazna mesta. Na delovnih mestih so ocenjevalci preverili usposobljenost ekip za prvo pomoč CZ in RK, ki so dajale prvo pomoč poškodovanim in nenadoma obolelim. Delovna mesta so bila zasnovana tako, da si je dejavnosti lahko ogledalo čim več ljudi, od prebivalcev Velenja, povabljenih učencev osnovnih šol, ki so v šoli vključeni v predmet varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, do ekip prve pomoči osnovnih šol Savinjsko-Šaleške regije in drugih občanov.

Kaj se je dogajalo na posameznih delovnih mestih?

Delovno mesto št. 1. – prometna nesreča: V središču Velenja je prišlo do trka dveh vozil. Pri tem se je razlila tekočina iz soda, ki jo je prevažalo vozilo na prikolici. Posredovali so policija in gasilci, nujna medicinska pomoč iz ZD Velenje je bila zasedena s posredovanjem na množični nesreči, zato so v oskrbo poškodovanih vključili ekipo prve pomoči.

Delovno mesto št. 3 – eksplozija: Med množično prireditvijo je prišlo do eksplozije umazane bombe. Več oseb je bilo poškodovanih. Posredovala je enota za dekontaminacijo. Ekipa prve pomoči je oskrbela poškodovane osebe.

Slika 12:
Prikaz reševanja in postopkov prve pomoči, ki so jih posredovali obiskovalcem trgovskega centra. (foto: B. Kuntarič)

Figure 12:
Demonstration of rescue operation and first aid procedures to shopping centre visitors (photo: B. Kuntarič)

Delovno mesto št. 5. – delovna nezgoda: V trgovskem centru Nova je pri čiščenju večjih steklenih površin prišlo do delovne nezgode. Posredovali so reševalci Jamarske reševalne službe in ekipa prve pomoči.

Delovno mesto št. 7. – javna prireditve: Ekipa prve pomoči je bila odgovorna za zagotavljanje prve pomoči na javni prireditvi, na kateri je prišlo do nesreče. Več oseb je potrebovalo prvo pomoč.

Delovno mesto št. 9. – nezgoda pri igri: Na otroškem igrišču je prišlo do nezgode. Več oseb je bilo poškodovanih in so potrebovale prvo pomoč.

Delovno mesto št. 11. – prikaz ukrepov prve pomoči: Ekipa prve pomoči je predstavila postopke prve pomoči obiskovalcem trgovskega centra.

Delovno mesto št. 13 – športna prireditve: Ekipa prve pomoči je odgovorna za dajanje prve pomoči na športni prireditvi. Prišlo je do nezgode, več oseb je potrebovalo prvo pomoč.

Dneve zaščite in reševanja so prvič organizirali leta 2005 v Mariboru, nato pa vsako drugo leto v Novi Gorici, Novem mestu in leta 2011 v Kopru. Redno se jih udeležuje približno 4000 pripadnikov sil za zaščito, reševanje in pomoč. Pred dvema letoma je prireditve v Kopru obiskalo več kot 15.000 ljudi, med njimi skoraj 3000 otrok, približno 600 ljudi se je udeležilo strokovnih posvetov.

Člani ekip prve pomoči CZ in RK se izobražujejo in usposabljujejo po programu Strokovnega centra za prvo pomoč Rdečega križa Slovenije in Izobraževalnega centra za zaščito in reševanje. To je celovito izobraževanje iz prve pomoči, namenjeno ljudem, ki nimajo zdravstvene izobrazbe in traja 70 ur. Usposobijo se za dajanje prve pomoči poškodovanim in obolelim, triažo, pomoč pri dekontaminaciji poškodovanih in obolelih, pomoč pri prevozu lažje poškodovanih in izvajanje higiensko-epidemioloških ukrepov. Znanje in izurjenost obnavljajo in nadgrajujejo na krajših obnovitvenih tečajih, na katerih

Slika 13:
Voznico, ki je bila zaradi trka ujeta v avtomobilu, so gasilci rešili s tehničnim posegom in ji takoj dali prvo pomoč. (foto: B. Kuntarič)

Figure 13:
In a technical rescue operation, fire-fighters rescued and provided immediate first aid to a female driver trapped in a vehicle after the collision (photo: B. Kuntarič)

Slika 14:
Med ekipami prve pomoči je največ znanja pokazala ekipa MO Slovenj Gradec. (foto: B. Kuntarič)

Figure 14:
Among all first aid teams, the team of the Municipality of Slovenj Gradec proved to be most skilled (photo: B. Kuntarič)

se seznanijo z najnovejšimi doktrinami s področja prve pomoči, obnovijo praktična znanja in se izurijo za ukrepanje v različnih okoliščinah.

Načeloma imajo ekipe prve pomoči tudi mentorje, to so zdravniki in zdravnice ter višje medicinske sestre, ki z znanjem, predvsem pa z izkušnjami pomagajo pri usposabljanju članov ekip.

Rezultati 19. državnega preverjanja usposobljenosti ekip prve pomoči CZ in RKS

1. RKS - OZ Slovenj Gradec, 6996 točk
2. Nuklearna elektrarna Krško, 6843 točk
3. MO Ptuj, 6668 točk
4. CZ Šentjernej, 6645 točk
5. RKS - OZ Ljubljana 1, 6588 točk
6. RKS - OZ Kranj 1, 6575 točk
7. RKS - OZ Občine Cerknica, 6268 točk
8. RKS - OZ Izola, 6233 točk
9. RKS - OZ Ajdovščina 2, 6101 točk
10. Občina Trbovlje – gasilska ekipa, 6035 točk
11. PGD Poljčane, 5923 točk
12. Gorenje d. d., 5865 točk
13. RKS - OZ Občine Oplotnica, 5665 točk
14. RKS - OZ Murska Sobota 1, 5095 točk

Prostovoljstvo je še vedno temelj sistema

Na zaključni slovesnosti, na kateri so podelili priznanja in pokale, je poveljnik CZ RS Srečko Šestan izpostavil, da so v Velenju »znova dokazali, da je prostovoljstvo temelj sistema zaščite in reševanja.« Predsednik RKS Franc Košir je dejal, da so vse ekipe prve pomoči, ki so sodelovale na državnem prvenstvu, zmagovalke, saj »so pokazale, da so zelo dobro pripravljene in da so prave ekipe, ki bodo pomagale, ko bo potrebno.« Predsednik GZS Jošt Jakša pa je dejal, da so gasilci prikazali, da so dobro usposobljeni, da

znajo sodelovati in na temelju prostovoljstva ter notranje vne me pomagati človeku v nesreči. »Slovencem in Sloveniji smo dokazali, da znamo denar, ki se vloži v naše organizacije, dobro izkoristiti in smo zagotovo organizacija z najvišjo dodano vrednostjo v državi,« je dejal Jošt Jakša.

Prireditev v Velenju je na kratko ocenil tudi namestnik generalnega direktorja Uprave RS za zaščito in reševanje in vodja delovne skupine za pripravo prireditve Branko Dervodel, ki je poudaril, da so 5. dnevi zaščite in reševanja uspeli. Dejal je, da je bilo tokrat veliko več aktivnosti kot prejšnja leta, velik poudarek pa je bil na preventivi, torej na posvetih in na državni vaji.

Za uspešno je ocenil tudi tekmovanje gasilcev in preverjanje ekip prve pomoči CZ in RK: »Ocenjujem, da so reševalci odlično opravljali svoje delo. Dinamične predstavitve so bile zelo zanimive, tako da smo pritegnili zelo veliko število prebivalcev ožje in širše regije. Nekatere ocene so, da je prireditev obiskalo približno deset tisoč prebivalcev. Zelo me veseli, da je bilo med obiskovalci veliko mladih – približno 2500 otrok.«

Viri in literatura

1. Načrt za izvedbo vaje Velenje 2013.
2. Poročilo o izvedbi vaje Velenje 2013.
3. Poročilo o dnevih zaščite in reševanja 2013.
4. Načrt priprave in izvedbe 19. državnega preverjanja usposobljenosti ekip prve pomoči Civilne zaščite in Rdečega križa.
5. 2013 Strokovno poročilo – Analiza 19. državnega preverjanja usposobljenosti ekip CZ in RKS.
6. Izjava namestnika generalnega direktorja URSZR Branka Dervodela novinarjem takoj po koncu prireditve; 5. oktober 2013.
7. Pogovor s predsednikom organizacijskega odbora preverjanja Brankom Dervodelom (5. oktober 2013).
8. Pogovor z vodjo preverjanja usposobljenosti ekip prve pomoči v Zasavju Zdenko Močnik (11. maj 2013).

Slika 15:
Na tekmovanju gasilskih desetini je v najbolj elitni disciplini – člani A – zmagala ekipa PGD Šentjošt in si prislužila nagrado URSZR – gasilsko brizgalno. (foto: B. Kuntarič)

Figure 15:
The fire squads' contest (in the most elite category A-team members) was won by the Šentjošt Volunteer Fire-Fighting Society, who earned the ACPDR prize – a fire engine. (photo: B. Kuntarič)